

яких розрахунків, а на суто емпіричних підставах. Система формування фінансових ресурсів бюджету держави стикається з багатьма недоліками бюджетної політики, побудова якої знаходиться на низькому рівні та потребує удосконалення збоку уряду.

Література

1. *Волосенко Т.А. Особливості виконання Державного бюджету України / Т.А. Волосенко // Наукові праці НДФІ. – 2010. - №2. – С.63-68.*
2. *Юрій С. Бюджет, бюджетна доктрина та бюджетна політика держави / С. Юрій // Світ фінансів. 2010. - №4. – С.17-27.*
3. *Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>*
4. *Офіційний сайт Державного комітету статистики [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.*
5. *Василик О.Д. Теорія фінансів: підручник / О.Д. Василик. – К.: НІОС. – 2000. – 416 с.*

Людмила КОЗАРЕНКО

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»

РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Поняття «людський потенціал» використовується дуже часто, але воно не має загально визнаної формалізованої структури і стандартного набору індикаторів. Показники, за допомогою яких оцінюється рівень розвитку людського потенціалу, можна розділити на кількісні і якісні: кількісні включають національний дохід на душу населення, рівень доходу і його розподіл в суспільстві, рівень споживання матеріальних благ і послуг за класами товарів, рівень зайнятості і т. п. якісні показники якості життя включають показники умов праці, побуту і дозвілля людини.

На даний момент не існує єдиного підходу до оцінки рівня розвитку людського потенціалу населення й до складання єдиного рейтингу країн світу. В тій чи іншій мірі, з використанням різної методології рівень розвитку людського потенціалу оцінюється структурами ООН - зокрема, ЮНЕСКО, Всесвітньою організацією охорони здоров'я, Світовим банком, International Society for Quality of Life Studies, Social Indicators Research Centre і цілим рядом відомих засобів масової інформації, наукових видань, громадських, наукових, консалтингових організацій. Тому в різних міжнародних індексах використовуються різні критерії і різна методика розрахунку. За результатами розгляду існуючих індексів можна виділити наступні їх компоненти:

1. Доходи населення;
2. Бідність і нерівність;
3. Динаміка демографічних процесів;
4. Освіта та навчання;
5. Здоров'я, продовольство і харчування;
6. Стан житла (населених пунктів), інфраструктура, зв'язок;
7. Ресурси і стан природного середовища;
8. Культура, соціальні зв'язки, сімейні цінності;
9. Політична та соціальна стабільність (безпека);
10. Політичні і громадянські інститути (демократія та участь).

В цілому ці компоненти можна згрупувати так:

1. Добробут населення;
2. Накопичення людського капіталу;
3. Рівень розвитку людини.

Також можна зробити висновок про існування трьох основних підходів до вимірювання рівня розвитку людського потенціалу:

1. Об'єктивний. Рівень розвитку людського потенціалу визначається через параметри об'єктивних умов і процесів життєдіяльності людей.

2. Суб'єктивний. Передбачає визначення рівня розвитку людського потенціалу на основі соціологічних опитувань.

3. Інтегральний. Передбачає врахування і об'єктивних та суб'єктивних критеріїв, як рівнозначних.

Більшість індексів використовують або перший, або третій підходи. Другий підхід характерний для різних організацій, що займаються проведенням соціологічних опитувань.

Методологія оцінки рівня розвитку людського потенціалу населення є важливим аналітичним інструментом державної соціально-економічної політики, який дозволяє:

1. Встановлювати орієнтири соціально-економічної політики держави на перспективу.
2. Здійснювати аналіз поточного рівня соціально-економічного розвитку країни; оцінювати рівень бідності.

3. Проводити міжрегіональні зіставлення рівня розвитку людського потенціалу населення.

Аналіз міжнародних рейтингів країн за показниками рівня розвитку людського потенціалу показав що Україна знаходиться на останніх позиціях, до того ж, прослідковується тенденція до погіршення становища. Це є сигналом про необхідність підвищення його рівня в країні. Постає завдання розробки, насамперед, нового ефективного механізму управління розвитком людського потенціалу.

Ефективне управління розвитком людського потенціалу передбачає, насамперед, системну оцінку найважливіших його складових, оцінку факторів росту і використання сучасних методів при розробці стратегії державного регулювання, особливо методів державного фінансового регулювання. Ці питання, незважаючи на їх фундаментальне значення для реалізації цілей політики зростання якості життя вивчені недостатньо.

Вважаємо, що першочерговим завданням в політиці підвищення рівня розвитку людського потенціалу є створення дієвого аналітичного інструменту, на основі комплексної оцінки за допомогою інтегрального індексу що враховує три ключові аспекти: добробут населення, накопичення людського капіталу та рівень розвитку людини.

Враховуючи високий ступінь державного впливу на добробут населення, накопичення людського капіталу та рівень розвитку людини в Україні основними елементами державного регулювання вважаємо фінансові методи впливу, а саме важелі бюджетної, податкової політик та інструменти фінансового ринку (банківської системи, небанківських фінансово-кредитних установ).

Вікторія КОЛИХАН

Київський фінансово-економічний коледж (НУДПСУ)

ОПОДАТКУВАННЯ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ

До Верховної ради було внесено законопроект щодо сплати збору до Пенсійного фонду у розмірі 15% від суми валютної операції. Законопроект підготовлено з метою покращити фінансовий стан Пенсійного фонду, зменшити готівковий обіг іноземної валюти, збільшити обсяги безготівкових розрахунків та сприяти стабільності національної валюти України. З цією метою передбачено, що фізичні особи при здійсненні операцій з продажу іноземної валюти за готівкову гривню мають сплачувати збір до Пенсійного фонду у розмірі 15% в від суми операції. Проте, Комітет з питань фінансів, банківської діяльності, податкової та митної політики запропонував відкликати законопроект щодо операцій з іноземною валютою з метою його доопрацювання та узгодження позицій Кабінету Міністрів України, Нацбанку і громадськості. Законодавча ініціатива щодо введення 15% податку на валютно-обмінні операції націлена на убезпечення заощаджень українців в іноземній валюті.

За своєю суттю, закон ні в якому разі не обмежує права громадян зберігати свої заощадженні в іноземній валюті. Його мета – убезпечити заощадження громадян в іноземній валюті, і як наслідок, відновити довіру до банківської системи і в цілому до національної валюти. І НБУ, і